

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΧΗΜΕΙΑ

ΘΕΜΑ Α

Να επιλέξετε την σωστή απάντηση στις ερωτήσεις Α1 έως Α5:

Α1. Η χημική εξίσωση $\text{CH}_3\text{CH}=\text{CH}_{2(g)} + \text{H}_{2(g)} \xrightleftharpoons{\text{Ni}_{(s)}} \text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_3$ περιγράφει:

- α) μια ομογενή χημική ισορροπία και μια ομογενή κατάλυση
- β) μια ομογενή χημική ισορροπία και μια ετερογενή κατάλυση
- γ) μια ετερογενή χημική ισορροπία και μια ομογενή κατάλυση
- δ) μια ετερογενή χημική ισορροπία και μια ετερογενή κατάλυση

Μονάδες 5

Α2. Η σταθερά ταχύτητας μιας αντίδρασης σε ορισμένη θερμοκρασία έχει τιμή $k = 0,4 \text{ s}^{-1}$. Οπότε η αντίδραση αυτή:

- α) είναι μηδενικής τάξης,
- β) είναι πρώτης τάξης,
- γ) είναι δεύτερης τάξης,
- δ) έχει τάξη που δε μπορεί να προσδιοριστεί.

Μονάδες 5

Α3. Για τις ενθαλπίες ΔH_1 , ΔH_2 των επόμενων αντιδράσεων

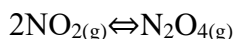

οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στις ίδιες συνθήκες πίεσης και θερμοκρασίας, ισχύει:

- α) $\Delta H_1 < \Delta H_2$
- β) $\Delta H_1 > \Delta H_2$
- γ) $\Delta H_1 = \Delta H_2$
- δ) $\Delta H_1 = -\Delta H_2$

Μονάδες 5

Α4. Σε δοχείο σταθερού όγκου περιέχονται σε ισορροπία ποσότητες αερίου NO_2 και αερίου N_2O_4 , σύμφωνα με την αντίδραση:

Διατηρώντας σταθερή την θερμοκρασία, προσθέτουμε ορισμένη ποσότητα ευγενούς αερίου He. Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα:

- α) αύξηση της πίεσης και μείωση της ποσότητας NO_2 που περιέχεται στο δοχείο

- β) αύξηση της πίεσης και της ποσότητας NO₂ περιέχεται στο δοχείο
 γ) αύξηση της πίεσης αλλά η ποσότητα του NO₂ θα μείνει σταθερή
 δ) μείωση της πίεσης αλλά η ποσότητα του NO₂ θα μείνει σταθερή

Μονάδες 5

A5. Δίνεται η ισορροπία που περιγράφεται με τη θερμοχημική εξίσωση:

για την οποία είναι $K_c = 0,5 \text{ mol}^{-1} \cdot \text{L}$ στους $\theta \text{ }^\circ\text{C}$. Αν ελαττώσουμε τον όγκο του δοχείου, διατηρώντας σταθερή τη θερμοκρασία τότε:

- α) η ισορροπία δεν μετατοπίζεται,
 β) η ισορροπία μετατοπίζεται προς τα δεξιά,
 γ) η σταθερά ισορροπίας γίνεται $K_c' = 0,2 \text{ mol}^{-1} \cdot \text{L}$,
 δ) η ισορροπία μετατοπίζεται προς τα αριστερά.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Β

B1. 1) Να συγκρίνετε τα σημεία βρασμού των παρακάτω ενώσεων:

- α) CH₃CH₂CH₂-O-CH₃ (Mr = 74)   β) CH₃CH₂CH₂CH₂-OH (Mr = 74)
 γ) CH₃CH₂COOH (Mr = 74)   δ) (CH₃)₂-C-CH₃ (Mr = 74)

2) Να διατάξετε σας παρακάτω ουσίες κατά σειρά αυξανόμενου σημείου βρασμού

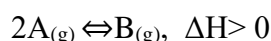

Ar :H=1, O=16, Cl=35,5

Αιτιολογήστε την απάντησή σας

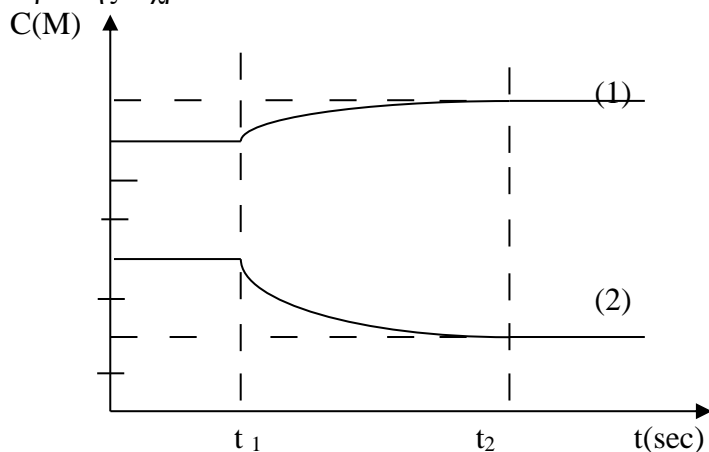
Μονάδες 6

B2. Σε δοχείο όγκου V έχει αποκατασταθεί η ισορροπία που περιγράφεται από την αντίδραση:

(U₁ η ταχύτητα της αντίδρασης που πραγματοποιείται προς τα δεξιά και U₂ η ταχύτητα της αντίδρασης που πραγματοποιείται προς τα αριστερά)

Την χρονική στιγμή t₁ μεταβάλλουμε έναν παράγοντα της ισορροπίας και μετατοπίζεται η θέση της όπως περιγράφεται στο παρακάτω διάγραμμα συγκέντρωσης – χρόνου:

- α) Ποιος παράγοντας της χημικής ισορροπίας μεταβλήθηκε την χρονική στιγμή t_1 ; Πώς μεταβλήθηκε (αυξήθηκε ή μειώθηκε) ο παράγοντας αυτός;
- β) Να συγκριθούν μεταξύ τους οι ταχύτητες U_1 , U_2 των δύο αντιδράσεων που πραγματοποιούνται προς αντίθετες κατευθύνσεις, στα χρονικά διαστήματα: $0-t_1$, t_1-t_2 .
- γ) Να συγκριθούν μεταξύ τους οι σταθερές K_c που ισχύουν στις δύο καταστάσεις ισορροπίας.

Να αιτιολογηθούν όλες οι απαντήσεις.

Μονάδες (1+1) +2+2

B3.

A. Σε δεδομένες συνθήκες επικρατεί η ισορροπία : $A(g) + B(g) \rightleftharpoons 2 E(g)$, $\Delta H > 0$

Στο μείγμα ισορροπίας προκαλούνται οι παρακάτω μεταβολές :

i. εισαγωγή ποσότητας αερίου A, χωρίς μεταβολή του όγκου και της θερμοκρασίας

ii. αύξηση της θερμοκρασίας, χωρίς μεταβολή του όγκου

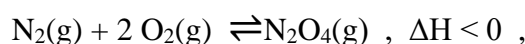
► Να εξηγήσετε την επίδραση κάθε μεταβολής

α. στις ποσότητες (mol) των αερίων A, B , E

β. στη τιμή της σταθεράς K_c

γ. στην ολική πίεση του αερίου μείγματος

B. Σε δοχείο όγκου V, στους $\Theta^\circ C$, έχουν αποκατασταθεί οι ισορροπίες :

• Στο μείγμα ισορροπίας προκαλούνται οι εξής μεταβολές :

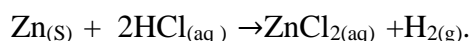
i. αφαίρεση ποσότητας NO_2 , χωρίς μεταβολή στον όγκο και τη θερμοκρασία

ii. αύξηση της θερμοκρασίας

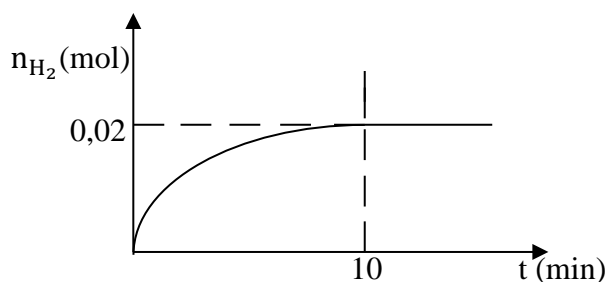
► Να εξηγήσετε την επίδραση κάθε μεταβολής στην ποσότητα (mol) του αερίου N_2 .

Μονάδες 7

B4. Σε 100 mL ενός υδατικού διαλύματος HCl (Δ_1) συγκέντρωσης 0,5M προσθέτουμε χ mol μεταλλικού Zn, χωρίς να μεταβληθεί ο όγκος του διαλύματος, οπότε πραγματοποιείται η αντίδραση:

Το παρακάτω διάγραμμα παριστάνει τον αριθμό mol του αερίου H_2 που παράγεται σε συνάρτηση με τον χρόνο.

i) Να υπολογίσετε τη U_M από $0 \rightarrow 10$ min.

ii) Να σχεδιάσετε την καμπύλη αντίδρασης του HCl.

iii) Ποια μεταβολή θα παρουσιάσουν η καμπύλη αντίδρασης του HCl και το παραπάνω διάγραμμα στις επόμενες περιπτώσεις:

1. Η αρχική ποσότητα του Zn είναι 0,025 mol και έχει μορφή μικρότερων κόκκων.

2. Διαθέτουμε 0,2L διαλύματος Δ1 συγκέντρωσης 1,25M, αντί 100 mL διαλύματος Δ1 συγκέντρωσης 0,5M.

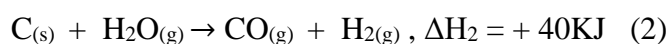
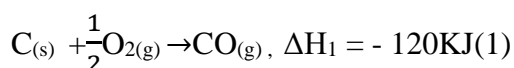
Μονάδες 6

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Μοριακό διάλυμα γλυκόζης συγκέντρωσης C που βρίσκεται σε θερμοκρασία 27°C είναι ισοτονικό με υδατικό διάλυμα φρουκτόζης 0,1M το οποίο βρίσκεται σε θερμοκρασία 77° C. Να υπολογίσετε τη συγκέντρωση του διαλύματος γλυκόζης.

Μονάδες 4

Γ2. Σε κλειστό δοχείο (A) στο οποίο υπάρχει περίσσεια C_(s) εισάγεται μίγμα O_{2(g)} και H₂O_(g). Πραγματοποιούνται δύο αντιδράσεις που περιγράφονται από τις παρακάτω θερμοχημικές εξισώσεις:

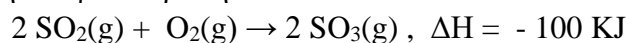

Οι ποσότητες του αρχικού αέριου μίγματος καταναλώνονται πλήρως. Το συνολικό θερμικό αποτέλεσμα των δύο αντιδράσεων είναι μηδενικό, δηλαδή ούτε εκλύεται ούτε απορροφάται θερμότητα στο περιβάλλον και από τις αντιδράσεις παράγονται 89,6 L CO μετρημένα σε STP.

Να υπολογίσετε την ανά mol σύσταση του αέριου μίγματος O₂ και H₂O που εισάχθηκε αρχικά στο δοχείο A.

Μονάδες 7

Γ3. Στους 727°C σε δοχείο όγκου 10 L εισάγουμε 20 mol αέριου ισομοριακού μείγματος που αποτελείται από SO_{2(g)} και O_{2(g)}. Στις συνθήκες αυτές πραγματοποιείται η απλή αντίδραση :

Μέχρι τη χρονική στιγμή t₁ = 20 s, εκλύθηκαν 200 KJ.

Δίνεται η σταθερά ταχύτητας της αντίδρασης : K = 0,01 mol⁻².L².s⁻¹

α. Να υπολογίσετε την αρχική ταχύτητα της αντίδρασης.

β. Να υπολογίσετε τη μέση ταχύτητα της αντίδρασης για το χρονικό διάστημα από την έναρξη της αντίδρασης έως τη χρονική στιγμή t₁ = 20s.

Τη χρονική στιγμή t₂ = 60 s ο λόγος των mol του SO₃ προς τα mol του SO₂ είναι 3 : 2. Για το χρονικό διάστημα από t₁=20 s έως t₂ = 60 s, να υπολογίσετε

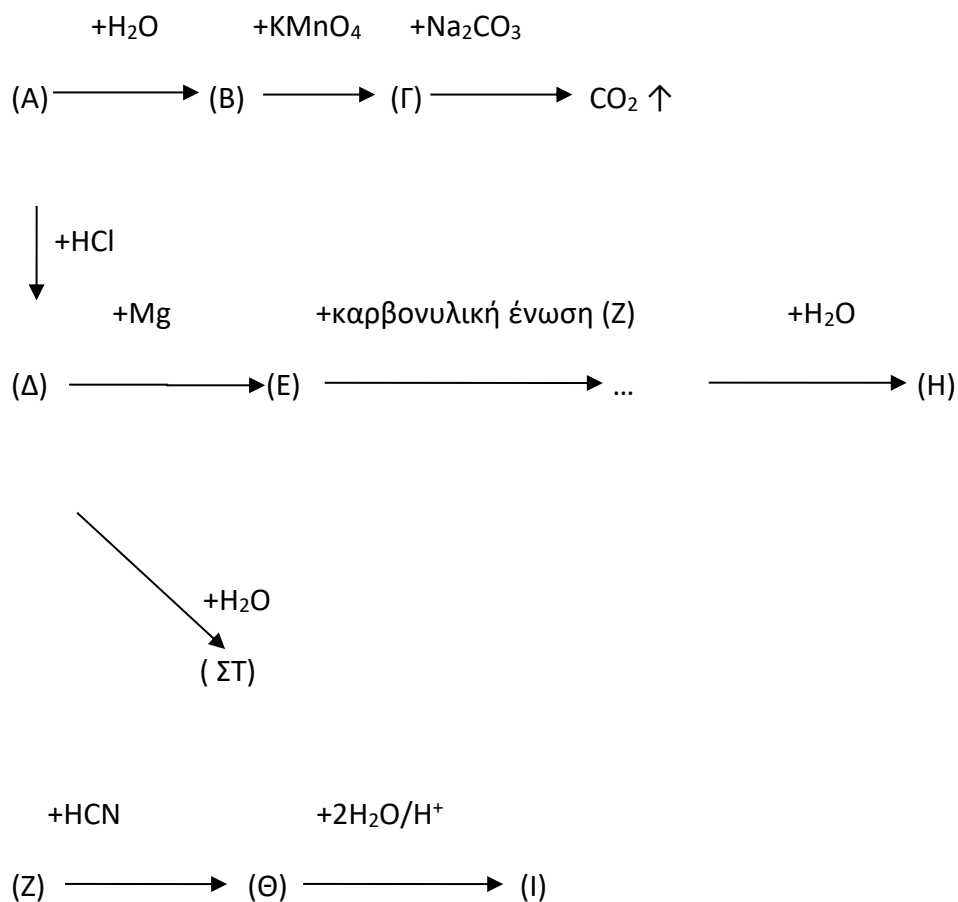
γ. τη θερμότητα που ελευθερώθηκε

δ. τον ρυθμό σχηματισμού του SO₃

ε. την ταχύτητα της αντίδρασης τη χρονική στιγμή t₂ = 60 s.

Μονάδες 8

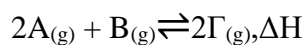
Γ4. Να προσδιορισθούν οι συντακτικοί τύποι των οργανικών ενώσεων (Α) έως και (Ι) στο παρακάτω διάγραμμα χημικών μετατροπών, αν γνωρίζουμε πως η ένωση (Η) δίνει την ιωδοφορμική αντίδραση.

Μονάδες 6

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Η αμφίδρομη χημική αντίδραση:

είναι απλή αντίδραση και προς τις δύο κατευθύνσεις. Η αντίδραση με φορά προς τα δεξιά, σε ορισμένη θερμοκρασία T , έχει σταθερά ταχύτητας $k_1 = 5 \cdot 10^{-3} \text{L}^2 \cdot \text{mol}^{-2} \cdot \text{sec}^{-1}$ και έχει ενέργεια ενεργοποίησης $E_{a1} = 80 \text{KJ}$.

Σε δοχείο σταθερού όγκου 2L εισάγονται 0,8 mol αερίου Α και x mol αερίου Β, οπότε σε θερμοκρασία T αποκαθίσταται η χημική ισορροπία: $2\text{A}_{(\text{g})} + \text{B}_{(\text{g})} \rightleftharpoons 2\text{Γ}_{(\text{g})}$.

Στην κατάσταση ισορροπίας το αέριο μείγμα περιέχει ισομοριακές ποσότητες και από τα τρία συστατικά του. Το ποσό θερμότητας που **εκλύεται** από το σύστημα, από την έναρξη της αντίδρασης μέχρι να αποκατασταθεί η χημική ισορροπία., είναι ίσο με 20KJ. Να υπολογίσετε:

- την απόδοση της αντίδρασης, το ΔH και τη σταθερά χημικής ισορροπίας K_c ,
- την ενέργεια ενεργοποίησης E_{a2} της αντίδρασης με φορά προς τα αριστερά,

γ) τη σταθερά k_2 της αντίδρασης με φορά προς τα αριστερά.

Μονάδες 10

Δ2. Σε κλειστό δοχείο σταθερού όγκου 10 L εισάγονται κ mol COCl_2 (φωσγενίου). Στους 1000K το φωσγένιο διασπάται, σύμφωνα με τη χημική εξίσωση

Στην κατάσταση χημικής ισορροπίας η $K_c = 0,2$ στη θερμοκρασία $T=1000\text{K}$ η απόδοση της αντίδρασης είναι $\alpha = 0,5$. Να υπολογιστεί η τιμή του κ .

α) Να υπολογιστεί η τιμή του κ .

β) Πόσα mol φωσγενίου πρέπει να προστεθούν στην κατάσταση χημικής ισορροπίας στους 727°C , ώστε, όταν αποκατασταθεί νέα χημική ισορροπία στο δοχείο να περιέχονται 3 mol CO. Ποιά είναι η τελική απόδοση; τι παρατηρείτε;

γ) Αν το δοχείο έχει μεταβλητό όγκο, πόσος πρέπει να γίνει ο όγκος του, ώστε ξεκινώντας από την ισορροπία του α' ερωτήματος στη νέα Χ.Ι. το μίγμα να περιέχει 5 mol αερίων συνολικά στην ίδια θερμοκρασία 1000K; Ποιά είναι η τελική απόδοση;

Μονάδες 10

Δ3. Στους $\theta^\circ\text{C}$, σε δοχείο έχει αποκατασταθεί η ισορροπία

Το μείγμα ισορροπίας περιέχει x mol CaCO_3 , y mol CaO , ω mol CO_2 . Χωρίς να μεταβάλλουμε τον όγκο του δοχείου και τη θερμοκρασία, στο μείγμα ισορροπίας προσθέτουμε n mol CO_2 . Τελικά στο δοχείο περιέχονται z mol CO_2 . Θα ισχύει :

α. $z = \omega - n$

β. $z = \omega$

γ. $\omega < z < \omega + n$

► Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

Μονάδες 5

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!